

P. 5 Vilka personer ha reda på, när tyskt ammunitionståg kommer till Sverige? Hur långt i förväg får man reda på det? På vilket sätt? Telefon, post, telegraf? Huru förvaras dessa upplysningar och av vem?

Ammunitionståg i egentlig mening - dvs. tåg med uteslutande ammunitionslastade vagnar - förekommer i regel icke. Järnvägsvagnar lastade med ammunition för tyska krigsmakten ankomma tid efter annan till gränstationerna (i regel Trelleborg, Hälsingborg, Mon, Charlottenberg, Storlien och Riksgränsen), varifrån de vidareförs genom landet. Utgöres ammunitionen - såsom fallet torde hava varit vid Krylbokatastrofen - av sprängämnen av klass II, sker härvid transporten i Sverige med lämpligt ordinarie eller extra godståg, vari jämväl andra vagnar än ammunitionsvagnarna insätts. Tåglägenheten är härvid icke på förhand bestämd, utan insätts vagnarna efter vederbörlig tullbehandling i lämpligt godståg. Enär transitering av ammunition kräver särskild licens av handelsdepartementet, sker framställning härom från tyska legationens transportavdelning, Nybrogatan 21, genom Utrikesdepartementet. Dylig framställning grundar sig i regel på telefonanmälan till transportavdelningen från viss station i utlandet. I riktning från Norge torde denna telefonanmälan lämnas av tysk militärmyndighet i Oslo, medan motsvarande anmälan vid transporter från Danmark torde lämnas från Köpenhamn. Efter erhållen telefonanmälan om beräknad transport, gör transportavdelningen skriftlig ansökan om licens hos Utrikesdepartementet - i regel sekreterare Hägglöf, vilken vidarebefordrar framställningen till Handelsdepartementet. Handelsdepartementet i sin tur lämnar meddelande om bifallna licenser till tullmyndigheterna å berörda gränstationer, där vagnarna inkomma till Sverige. Dessa meddelanden om bifallna licenser lämnas ofta per telefon eller telegraf men torde även skriftliga meddelanden förekomma. Tid efter annan händer det, att vagnar med krigsmateriel ankomma till svensk gränstation, innan ännu licens för transitering genom landet blivit beviljad. Tullen kvarhåller under sådana förhållanden vagnarna vid gränstationen i avvaktan på licens. Järnvägsstationen ifråga brukar under sådana förhållanden påkalla järnvägstyrelsens medverkan (militärbyrån) för att påskynda licensgivningen, varvid telefonsamtal i ärendet utväxlas dels med militärbyrån, dels mellan denna byrå och Utrikesdepartementet eller Handelsdepartementet. Sålunda kvarhållna vagnar stå på gränstationen under vederbörlig tullbevakning.

Förutom ovan berörda framställning om licens lämnar transportavdelningen vid tyska legationen militärbyrån skriftligt meddelande om samtliga för tyska krigsmakten lastade vagnar, vilka inom den närmaste följande tiden beräknas ankomma till angivna gränstationer. Dyligt meddelande innehåller uppgifter om vagnarnas innehåll, tidpunkt och station, där vagnarna överlämnas till SJ samt uppgift om vart transporten skall ske. Från militärbyrån vidarebefordras icke dessa meddelanden utan förvaras där för att ligga till grund för vissa statistiska uppgifter, vilka bearbetas först efter det transporterarna genomförts. Den anmälan, som i detta avseende kom militärbyrån tillhanda rörande vissa av de vagnar, som ingick i olyckståget, framgår av bifogade avskrift.

Det må till slut endast framhållas, att exakta uppgifter om den tåglägenhet, med vilken inkomna vagnar vidareförs från vederbörlig gränstation endast

kan erhållas från avsändningsstationen själv och detta i regel först i ett sent skede. Övriga tjänsteställen, tull etc. torde endast kunna skapa sig en ungefärlig uppfattning om avsedda tåglägenheter.

M. J.